

มาโน ผู้ร้ายในสายตาคนซื้อ(ปลา)

By : โป้ง มินกร 49

08-9494-8778

หลายท่านอ่านพาดหัวบทความผมแล้ว อาจจะเกิดความสนใจขึ้นมาว่ามันคืออะไร ทำไมผมถึงเอามาเขียน เริ่มจากผมไปตั้งกระทู้ถามตอบปัญหาสำหรับผู้เลี้ยงปลามือใหม่มา กะเอาไว้ว่าจะไว้ทำรวมการถามตอบคำถามที่พบบ่อยในการเลี้ยงปลาหมอสี หรือที่ฝรั่งเขาเรียกว่า Frequency Answers Question (FAQ) ก็มีคนตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้ฮอร์โมนในการเร่งสีปลามา ก็เข้าทางผมเลย เพราะติดท่านผู้อ่านไว้นานแล้ว เรื่องฮอร์โมนในปลา แต่ผมขอเขียนเฉพาะมาโนละกัน เนื่องจากง่ายต่อการอ่าน และง่ายต่อการเขียนของผมด้วย คือเรื่องมันยาก ผมศึกษาแล้วบางตัวก็ยังไม่เข้าใจเลยเอาอันชั่วคราวมาเสนอดีกว่าครับ ขอมาปนเรื่องตั้งกระทู้ในเว็บบอร์ดของสยามครอบครัวคลับสิครับ ด้วยความที่ผมมีความปรารถนาดีที่อยากช่วยมือใหม่ที่เพิ่งหัดเลี้ยง เพราะจากการเข้าไปในห้องแชท หรือเว็บบอร์ดเกี่ยวกับปลาหมอสีโดยทั่วไปก็มักพบคำถาม ซ้ำๆ หรือคล้ายๆกันเข้ามาบ่อยๆ ซึ่งหลายท่านก็ได้เข้าไปช่วยตอบกันบ้าง ผิดบ้างถูกบ้างก็ว่ากันไป แต่อะไรที่ทำซ้ำๆ บ่อยๆครั้งเข้านั้นก็ย่อมเกิดความเบื่อหน่าย คนตอบก็เช่นเดียวกัน เมื่อเจอคำถามเดิมบ่อยๆก็ไม่อยากตอบ ผมเองก็เป็นครับ ยิ่งตอนลงเรื่องแอสตาแซนธินไปนั้น คนให้คำตอบรับมากมายทีเดียว โทรมาสอบถามกันหลายท่านซึ่งก็ขอขอบคุณ แต่ก็ยังเป็นคำถามเดิมๆ คือ ซ้ำที่ไหน และกับลาๆๆๆ ผมก็ตอบไปเหมือนคอลเซ็นเตอร์ ซึ่งก็จะเหมือนกันทุกคำตอบ บ่อยๆเข้าคำตอบก็ลดทอนลงเรื่อยๆ คนถามอาจไม่เข้าใจ แต่คนตอบเก่งขึ้นแน่นอนเพราะตอบบ่อย ก็ทำให้คล่องขึ้น ผมเลยคิดว่าจะดีกว่าไหมที่ทำรวมคำถามจากมือใหม่และคำตอบจากมือเก่าๆ + ความรู้เท่าทางอ้อมของผมนั้น ไว้ให้ท่านๆทั้งหลายอ่านกัน จะได้ไม่ต้องมาโพสถามซึ่งก็ไม่ได้คำตอบสาระอะไรนัก และเป็นการปรับฐานการเลี้ยง หรือภาษาเด็กเตี้ยวันนี้เรียก อพ्लीเวล ได้รวดเร็วทันใจ ไม่ต้องมาลองผิดลองถูกกันใหม่ เสียเงิน เสียเวลา แกรมเสียอารมณ์ โดยคำตอบในกระทู้ต่างๆนั้นจะเป็นความคิดเห็นส่วนตัวผม ลองไปเปิดๆอ่านดูครับ อ่านมากๆจะพาลงไปเสียอีก ชักหลงจากหัวกระทู้ เอาเป็นว่าทำดีแล้วมักมีคนอิจฉา มาตั้งกระทู้กวนประสาท ทำให้หมดกำลังใจไปเหมือนกัน เลยกลับมาเขียนบทความต่อดีกว่า อย่างน้อยถ้ามีคนด่าผม ผมก็ไม่ได้รับรู้ ไม่เดือดร้อน 555

มาดูกันว่าทำไมต้องใช้ฮอร์โมน กับปลาหมอสีกันครับ กาลครั้งโน้นนานมาแล้ว เมื่อโรมก็ยังไม่รู้ การใช้ฮอร์โมนเพศในปลานั้น มีวิวัฒนาการมาจากการเพาะเลี้ยงปลาปอมปาดัวร์ ซึ่งเป็นปลาในกลุ่ม Chiclids หรือพุดต่างๆ ก็เป็นญาติกับปลาหมอนั้นเอง ในตอนเล็กๆของปลาทุกๆ ชนิดโดยทั่วไปนั้นมักจะยังไม่ขึ้นสี ต้องรอจนตัวใหญ่ เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ก่อน จึงจะขึ้นสี แต่เดี๋ยวก่อนครับ การที่ สีจะขึ้นนั้นก็เฉพาะตัวผู้นะครับ ตัวเมียก็ไม่ค่อยจะมีสีสันกับเขาหรอกครับ เรียกได้ว่าชายได้แค่ครึ่งเดียว แถมยังต้องเลี้ยงกันนานอีก ก็ได้มีใครก็ไม่รู้(อีกแล้ว) ได้คิดค้นวิธีการย้อมสีปลาด้วยฮอร์โมนขึ้น ผมเล่าเรื่องการย้อมสีปอมปาดัวร์ให้ฟังกันก่อนดีกว่า เนื่องจากผู้เพาะเลี้ยงปลาปอมปาดัวร์ต้องการขายปลาให้ได้เร็ว และได้ทุกตัว จึงทำการย้อมสีปลาปอมปาดัวร์ตั้งแต่อายุได้ประมาณ 40 วัน ขนาดก็ประมาณเหรียญ 5 บาทหรือใหญ่กว่าสักหน่อย ซึ่งการย้อมด้วยฮอร์โมนนั้น ถือว่าเป็นเคล็ดลับ ที่ปกปิดกันมานาน เรียกได้ว่าแต่ละเจ้าก็ปิดกัน ไม่มีการแพร่พราย แต่ความลับก็ไม่มีในโลกครับ เพราะความลับที่ปิดบังไว้ ก็หลุดรอดออกมาว่า การย้อมสีปลาปอมปาดัวร์โดยทั่วไปนิยมใช้ฮอร์โมน ฟลูออคซีเมสเตอโรน หรือชื่อทางการค้าว่า ฮาโลเทสติน เขามาคลุกกับไข่กุ้งกำกรวมเพื่อให้กินง่ายขึ้น อัตราส่วนนี่ก็แล้วแต่เจ้าครับว่าจะใช้อัตราส่วนเท่าไร ใส่มากก็ขึ้นเร็วแต่ผมกระทบก็มาก คือตาย หรือไม่ค่อยกินอาหารแล้วที่สำคัญคือใส่เยอะก็เปลืองครับ เมื่อผสมแล้วก็หมักไว้ในตู้เย็นช่องใต้ช่องแช่แข็ง เป็นเวลา 1 วัน แล้วก็แบ่งให้วันละ 2-3 ครั้งเป็นเวลา 3 อาทิตย์ก่อนขาย สีปลาก็จะขึ้นสวยเกือบทั้งฝูง คือประมาณ 90 % สามารถขายได้ โดยทำมากันเป็นสิบๆปีแล้ว ในวงการปอมปาดัวร์ได้ใช้ฮอร์โมนกันอย่างทะลุปรุโปร่งแล้ว แต่เราชาวหมอสีก็ยังสับสนงงกับฮอร์โมนอยู่ ยังไม่รู้ผลกระทบของการใช้ฮอร์โมน แต่ในปัจจุบันคนปลาเลี้ยงต่างๆไปในยุโรป จะต่อต้านการใช้ฮอร์โมนในการย้อมสีปลา เนื่องจากฝั่งนี้เขาจะให้ความสนใจในสวัสดิภาพของสัตว์ (Animal welfare) เพราะปลาที่ย้อมฮอร์โมนมักจะมีอาการท้องอืด กินอาหารน้อย แคระแกร็น ไม่ค่อยโต และไม่ค่อยสืบพันธุ์ และที่สำคัญเมื่อไม่ได้กินฮอร์โมน ปลาจะมีสีที่ค่อยๆซีดจางลง ปลาหมอสีก็เช่นเดียวกัน ผู้เพาะพันธุ์ต้องการขายลูกปลาให้ได้เร็ว เพราะยิ่งฟอร์มปลานานก็ยิ่งสิ้นเปลืองอาหาร แรงงาน เป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต จึงได้นำเอาวิธีการย้อมด้วยฮอร์โมนมาใช้บ้าง โดยใช้ในตัวหลักๆเดียวกันคือใช้ฮอร์โมนเพศชายในกลุ่มเทสโทสเตอโรนมาใช้ โดยที่นิยมใช้กันนั้นมีชื่อทางการค้าว่า มาโน (Mano) อัตราการใช้อยู่ที่ 4-6 เม็ดต่ออาหาร 1 กิโลกรัม หรือบ้างเจ้าก็ตองปลาเลยครับ น้ำเขียวปี โดยแต่เจ้าแต่ละคนนั้นก็มีการใช้ที่แตกต่างกันเหมือนเคย ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เมื่อหลายปีก่อนนั้น ลูกเทศกาลที่โดนเร่งฮอร์โมนนั้นเกลื่อนลานร่เก่า(ซันเดย์) และเกลื่อนตลาดศรีสมรรัตน์ ไม่ว่าจะเดินไปทางไหนก็มีแต่เทศกาล(เร่ง)แดง เพราะในช่วงนั้นส่วนมาก กว่า 95 % จะเป็นเทศกาลที่เกิดจาก เทศเขียวเข้ากับนกแก้ว ในตอนเล็กๆก็ยังไม่แดง แถมมุกยังไม่ค่อยจะมาอีก มาโนก็กลายเป็นพระเอกในสายตาคนขาย แต่เป็นตัวร้ายใน

สายตาคนซื้อครับ เพราะการเข้ามาโน้มน้าว ทำให้ปลาบุกมาเร็ว กระตุกมุกนั้นแหละครับ และเร่งการลอกในปลาบางตัวด้วย (ฟาร์มเรดเดวิล ที่อ่างทอง ก็จะใช้มาโน้มน้าวแหละครับทำให้ปลาลอก แต่บางตัวก็ไม่ลอกนะครับ ประมาณ 20 %) ก็ทำให้ปลาในช่วงนั้นขายดีเป็นเทน้ำเทท่า เพราะปลาสวยแข่งวัน แต่ราคาหลักร้อยแต่ของถูกและดี ไม่ค่อยมีในโลก กลายเป็นว่าพอคนเลี้ยงเอากลับไปโดยไม่ได้ให้อาหารผสมฮอร์โมน ดังเช่นที่ร้านเคยให้ ปลาก็ค่อยๆกลายร่างกลับสู่สภาวะปกติ นั่นคือ มุกหายแดงหมด กลายเป็นปลานิล เหมือนเดิม คือตัวดำๆ ไม่แดง และได้ของแถมคือ ปลาไม่ค่อยกินอาหาร และโทรมาก็ต้องกลับมาถามว่าให้อะไรกิน ที่นี้คนขายก็จะขายอาหารกลับไปเร่งสีปลาอีก ปลาก็จะสวยอีกครั้ง แลกกลับอายุปลาที่สั้นลงผ่อนส่ง เหมือนทำสัญญากับซาตานในหนังเลยครับ ที่ตัวร้ายขอให้รูปโฉมของตนสวยคงกระพันแต่แลกกับอายุขัยที่สั้นลง คนขายได้ 3 เด้งเลยทีเดียว 1.ขายปลาได้ 2. ขายอาหารได้อีก 3. เด้งปลาที่ตายก็ขายปลาได้อีก แถมอาจได้เด้งที่ 4 ขายยาได้อีก แต่ไม่ใช่ว่ามาโน้มน้าวจะอลาเวลาดไปแค่เทกแดง หากแต่ไปถึงนกแก้ว ที่โดนย้อมด้วยสีผสมอาหารมาแล้ว แต่ก็ต้องการเร่งให้แดงอีก ไม่รู้จะแดงอะไรนกหนา และที่เห็นบ้างในตอนนี้นั้นบางร้านนั้นก็คือ ใน ฟลาวเวอร์ฮอร์นครับ แต่ผลของการนำฮอร์โมนเพศชายมาใช้ในฟลาวเวอร์ฮอร์นนั้น โดยมองเฉพาะด้านดี ปลาจะขึ้นฟอร์มเร็ว กินเก่งในช่วงแรกๆ สีแดงมาเร็วและชัดเจน คือแดงจัด หัวติดไวเป็นลูก ทั้งตัวผู้และตัวเมียเลยครับ มุกเป็นเงางาม แกรมดู ทำให้เล่นมือดี ดูแล้วเหมือนจะดี ในสายตาพ่อค้าคืออยู่แล้ว แต่ในฐานะคนซื้อปลาแหละครับ เราจะรู้ได้อย่างไรว่าปลาโดนย้อมมา ดูง่ายเลยครับ ถ้าสำหรับมือใหม่อาจจะต้องเดินดูปลาตามร้านต่างๆก่อนครับว่าแต่ละขนาดนั้นโดยมากปลาจะมีสีส้ม และองค์ประกอบอื่นๆแค่นั้น เช่นหัวโหนกแค่นั้น มุกมาแค่นั้น ที่นี้เจ้าปลาที่โดนเร่งฮอร์โมนมานั้นมองแล้วสีมันจะเกินจริงไปมากๆ หรือสวยกว่าร้านอื่นๆมากๆ ในราคาที่ไม่สูงมากนัก สีส้มจะชัดเจนเป็นแดง เขียวเป็นเขียวเหมือนสีสะท้อนแสงประมาณนั้น จะไปถ่ายรูปมาให้ดูก็เกรงว่าจะไม่รอดกลับมา เขาเป็นว่าไปแอบๆดูแถวลานเร่งที่ เจเจมอลล์ละกันครับ จะมีปลาถูกๆอยู่ร้านหนึ่ง บอกแค่นี้พอแล้วครับ เสียว อะไรจะเทพปานนั้น สวยทุกตัว ยิ่งกะออกจากบล็อคดีียวกัน

เมื่อการใช้ฮอร์โมนมีข้อดีดังนี้แล้วจะมีข้อเสียบ้างหรือไม่ เรามาดูกันครับ

เนื่องจากการใช้ฮอร์โมนเพศนั้นไม่สามารถคงทนในร่างกายได้นาน ฮอร์โมนจะโดนย่อยสลายได้ง่าย เนื่องจากมีโมเลกุลที่ไม่ซับซ้อน ทำให้ถูกทำลาย หรือเปลี่ยนรูปได้ง่าย ทำให้เราจำเป็นต้องให้ฮอร์โมนอย่างต่อเนื่องคือ 2-3 วันต่อครั้ง เพื่อกระตุ้นให้ปลาสวยคงตัว การที่เร่งฮอร์โมนในระยะยาวนั้น จะส่งผลข้างเคียงต่อปลาที่มีความเครียดที่สูง มีอาการตับโต และท้องกิว นี่คือการที่ชาวบ้านเขาวัวกัน แต่จริงๆแล้วดูจากภาพละกันครับ ว่าอวัยวะภายในมันและทะเลเพียงใด ผมถ่ายภาพมาให้ดูกันแล้วครับ กรุณาดูรูปเนื้อเยื่อ ประกอบคำบรรยายเพื่อให้ได้สรรพสิ่งที่สยดสยอง มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ฮอร์โมนยัง

ส่งผลถึงพฤติกรรมความก้าวร้าวในเพศผู้ที่สูงขึ้นโดยแสดงออกในลักษณะการหวงถิ่นฐานที่อยู่อาศัย ทำให้เกิดการทำร้ายกัน เนื่องจากผลกระทบของการใช้ฮอร์โมนดังกล่าวทำให้ปลาที่มีอายุที่สั้น สุขภาพอ่อนแอและในปลาเพศเมียที่โดนเร่งฮอร์โมนนั้นพบว่าจะไม่สามารถใช้ในการผสมข้ามสายพันธุ์ต่อไปได้เนื่องจากการฟ่อของรังไข่เพราะผลจากฮอร์โมนเพศชาย บำปกรรรมที่ทำต่อปลานั้นมันก็มีมาเร็ว นะครับ มีงานวิจัยทางการแพทย์รายงานว่า การที่เกษตรกรที่ใช้ฮอร์โมนเพศเป็นเวลานาน จะเสี่ยงต่อการสูดดมฮอร์โมนซึ่งอาจส่งผลต่อสุขภาพของเกษตรกรด้วย(การติดต่อส่วนตัว) ส่วนอาการจะเป็น ยังไงผมไม่ทราบ ยังไม่มีเกษตรกรคนไหนยอมให้ผมผ่าปอดออกมาตรวจ 555 แต่คาดว่า น่าจะโดน มะเร็งปอดกินก่อนแน่ๆครับ

ก่อนจากฝากไว้ เก็บลิ้มคำถามฝากที่เคยตอบแล้ว แต่เห็นที่น่าสนใจเลยนำมาเผยแพร่ในนี้ คือ อาหารยี่ห้อใดบ้างที่มีส่วนผสมของฮอร์โมน หรือ ยี่ห้อใดกินแล้วเป็นหมัน

ผมขอตอบแบบถนอมน้ำใจว่า ก็มีหลายยี่ห้อที่ผสม แต่ผมไม่สามารถบอกได้เพราะกลัวโดน ฟ้อง แต่ขอเสนอวิธีการดูจากเนื้ออาหารครับ อาหารที่ไม่ผสมฮอร์โมนนี้เวลาปลากินแล้วจะไม่ถ่ายออกมาเป็นสีแดง และสีของอาหารจะไม่แดงจัด หากยังไม่แน่ใจเอาไปตากแดดครับ ถ้าเป็นพวกสารสี จำพวก แคโรทีนอยด์ แอสตาแซนธิน หรือครอโรฟิลล์ ฟังค์ นั้น สีจะค่อยๆซีดลง แต่จากฮอร์โมนนั้นแหละๆ ทยอยกับสีหลังคา ฝากอีกนิด คำโฆษณาที่ลึกลับกันว่ากินแล้วไม่เป็นหมัน 100 % โดยส่วนตัวผมไม่เชื่อโดยเด็ดขาด หากไม่ได้ทดลองให้อาหารแล้วทำมาทำ Histology ดูระยะการพัฒนาของไข่ และเชื้อเพศผู้ เตือนคนโฆษณาเกินจริงนี้ระวัง โดนพวกหัวหมอฟ้องเอา นะครับ จะเจ๊งเองง่ายๆ เอาแค่นี้ละกันครับวงดนี้ เสี่ยงมากๆแล้วกับการแฉ ขบวนการเร่งสี เร่งมูก

*** สรุป การเร่งสีปลาด้วยฮอร์โมน นั้นจะมีผลข้างเคียงต่อปลา อาจทำให้เป็นหมัน แต่เร่งด้วยแอสตาแซนทิน หรือ ครอโรฟิลล์ ฟังค์ นั้นไม่ทำให้ปลาเป็นหมันครับ

ปล. สำหรับแหล่งที่ซื้อไม่ต้องสอบถามมานะครับ ผมขอไม่แนะนำรายละเอียดยเพิ่มเติม สงสารปลาและสงสารคนซื้อครับ

ตัวอย่างเนื้อเยื่อ ปลาหมอเรดเดวิล ที่โดนเร่งด้วยฮอร์โมนมาโน

ภาพที่ 1 ยามาโนที่ขายในท้องตลาด

ภาพที่ 2 เนื้อเยื่อตับที่เริ่มเสื่อมสภาพ (ในวงกลม)

ภาพที่ 3 เนื้อตับส่วนกลางจะแห้วหายไป

ภาพที่ 4 เนื้อตับโดยรวมเสียสภาพการทำงาน จากเนื้อตับดูได้โดยว่าปลาผอมมากๆ

ภาพที่ 5 ภาวะอาหาร โคนทำลาย โดยปกติจะมีส่วนยื่นเข้ามาคล้ายนิ้วมือ แต่จากภาพนี้นิ้วมือหายไปหมด

ภาพที่ 6 ลำไส้โดนทำลายเช่นเดียวกัน ส่วนวิลไลหายไปหมด การดูดซึมและย่อยอาหารเสียไป

ภาพที่ 7 เนื้อเยื่อลำไส้ปกติ ตัดตามขวาง

ภาพที่ 8 อวัยวะมีการสร้างเชื้อในปริมาณน้อยมากและไม่สมบูรณ์